

BARNÅLA

Månedssblad for Romedal Almennning og Stange Almennning

Nr. 10 - 2011 - 22 Årgang

Opplag 1180

Eiendomsutnyttelse

Dere nær 1200 eierne av Romedal- og Stange Almenninger sitter på en formidabel ressurs.

Etter salget av Borregaard Skoger i fjor er det kanskje noen som har funnet frem papir og blyant for å prøve seg på multiplikasjon av 370.000 daa med en eller annen pris. Vi har ikke gjort det, og kommer heller ikke til å forsøke oss.

Imidlertid er slike salg en spore til oss som skal jobbe for dere som eiere. Utnyttelse av ressursene er og blir hovedfokus for organisasjonen RASA. Dette har også styrene satt fokus på. Gjennom nye målsettinger, og derpå følgende handlingsplaner oppnår vi å få et godt arbeidsverktøy. Mer konkret om målsettingene vil dere

få gjennom å møte på informasjonsmøtene i høst (se datoer bak i bladet).

Så vel historien som utsiktene de nærmeste årene tilsier at det er fra de skoglige ressursene vi kan regne med å hente ut hovedandelen av verdiene som skal betjene bruksretten.

Imidlertid er det ting i tiden som skaper forventning på andre områder. For 2 uker siden tok tidligere statsminister Kåre Willoch til ordet for at Oslo må ta i bruk deler av Nordmarka for å kunne møte den store befolkningsøkningen som kommer, og dermed behov for boliger (Prognoser anslår ca 200.000 flere innbyggere i Oslo nord i år 2020). Det var imidlertid

ikke mange som applauderte denne ideen. Dette er noe vi bør legge oss på minne. Økt tilstrømning til våre fritidstilbud på hytter og koier kan kanskje suppleres med annen utnyttelse av arealene vi besitter.

Vår oppfordring til dere som eiere, er at dere er aktive i form av innspill til styrene/ansatte. Å utnytte ressursene optimalt er jo noe dere er kjent for å gjøre gjennom det meget veldrevne jordbruket i Stange.

Redaktør

Leder spalta

I vinter ble det bebudet en gjennomgang av regelverket for utøvelse av virkesretten i RASA. Dere som eiere har vært invitert til å komme med innspill og synspunkter.

Styrene oppnevnte et utvalg med 3 fra hvert styre og undertegnede som sekretær. Utvalget har hatt en grundig gjennomgang av regelverket slik det har vært praktisert de siste årene.

Det har vært en meget fruktbar prosess hvor mange ulike og del dels vanskelige prinsipielle spørsmål har vært drøftet. Noen endringer er gjort, men i hovedsak er dagens prinsipper videreført.

Det har også vært en gjennomgang av tabellen som er brukt for å finne riktig forgrunnlag ved ulike produksjoner. Faktagrunnlaget er justert med de nyeste produksjonstallene, og grunnlaget er hevet fra 600 fe/daa til 700 fe/daa uavhengig av hvor i bygda vi er.

Bare denne justeringen innebærer en heving av ytelsesgrunnlaget med 15-25% - som alle får lik nytte av.

En tung diskusjon har vært hvordan tilskuddssystemet skal være (dvs det almenningene yter til dere som ikke er lovbestemt). Slik det har vært, har begge almenningene lagt hovedvekta på tilskudd til vanlige jord-

bruksproduksjoner og mindre til ulike andre tilleggsnæringer som almenningsloven åpner for. Denne prioriteringen videreføres, men systemet blir endret.

Tidligere ble tilskuddet gitt som en %-sats som kom i tillegg til bruksrettsytelsen. De siste årene har den vært 50%. Tilskuddet ville da variere med bruksrettsytelsen – jo større bruksrettsytelse, jo større tilskudd. Rome-dal hadde i tillegg et tilskudd som gjorde at tilskuddet for de som fikk lite i bruksrettsytelse ble noe større.

Dette systemet er nå endret til et system hvor tilskuddet gis som en %-sats av det som bruksrettsytelsene ikke dekker. Modellen er tenkt å imøtekomme mer de som ønsker å satse aktivt på jordbruket – mer uavhengig av bruksstørrelse.

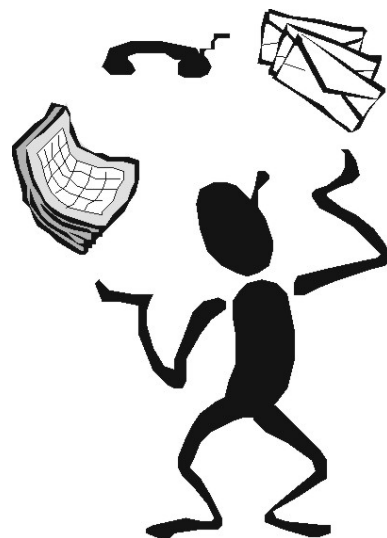
Det nye systemet blir presentert på årets informasjonsmøter (se egen annonse), og der får dere muligheten til å gå nærmere inn på detaljene. Jeg an-

befaler derfor alle som har anledning til å komme på informasjonsmøtene.

Virkesretten er verdimeisig den viktigste av alle bruksrettighetene, og den jobben som nå er gjort vil få stor betydning for mange av dere.

Rune

rune.brenna@rasa.no

Tanker fra kontorsjefen

Det er høst – ingen tvil; på Egerom betyr det at jegerne får mye fokus, og må tas vare på. De bruker i disse dager almenningene våre til inspirasjon og rekreasjon. Både småvilt og større vilt skal skytes, matlagene skal fylles og adrenalinet skal få utløp! En spennende og fasinerende tid!

Høsten er en hektisk periode for oss i kontoradministrasjonen – da er sommerens noe dovne tempo med ferie og kos over, og man må være klar til dyst. Det er innlevering av bruksrett (større bunker enn tidligere på året), jegerne skal som sagt ha sitt, vi skal budsjettere for neste år og man må allerede nå starte forberedelsene til årsoppgjøret.

En av de viktigste oppgaver en leder har er å ta vare på, motivere og engasjere medarbeiderne sine slik at de yter maksimalt for bedriften. Dette er et ansvar en lederen må ta på alvor – i en travel arbeidshverdagen blir ikke alltid dette satt fokus på. Man trenger påfyll av motivasjon og samhold – lederen må være dette bevisst og i litt roligere perioder gjøre ting som styrker dette. Etter vinteren og vårenes travle periode ønsket undertegnede å fokusere på dette for medarbeiderne i kontoradministrasjonen. Jeg bad derfor med meg Mona og Inga på tur til Oslo den 27. mai.

Vi dro med tog fra Hamar Stasjon kl. 07.07 og var hjemme igjen godt utpå kvelden. Vi brukte dagen bla i Oslo Konserthus sammen med 1600 andre blide damer for å delta på; Kvinner i tiden! Der hørte vi flinke foredragsholdere som var gode på motivasjon og engasjement. En strålende opplagt Linn

Skåber var konferansier, og lagde en avslappet og morsom ramme på det hele.

Vi fikk høre:

- Loveleen Rihel Brenna:
Våg og stikke seg frem – vis engasjement
- Jan Fredrik Karlsen:
Brenn for det du jobber med
- Anbjørg Sætre Håatun:
Livsløst – 10 bud for et bedre liv
- Audun Lysbakken:
Krav og forventninger til moderne menn
- Jo Nesbø: Musikalsk kåseri om kvinner, menn og hverdagsliv
- Mia Törnblom:
Bli en bedre versjon av deg selv

Siden undertegnede, fra tidligere arbeidsplasser, er dreven på disse arrangementene fikk jeg geleidet Inga og Mona slik at vi satt på første rad – og strålte! Under foredraget til Jan Fredrik Karlsen fremhevet han sin bestefar Jan P. Jansen, han lurte på om noen av oss husket han, da våknet Inga til liv og applauderte. Dette gjorde såpass inntrykk på Karlsen at da han var ferdig med foredraget sitt kom han til Inga og gav henne blomsterbuketten han fikk! Morsom opplevelse for oss trauste hedmarkinger!! Etter en givende dag i konserthuset gikk vi til Aker Brygge og spise middag før

Inga med blomsterbukett fra Jan Fredrik Karlsen

vi litt slitne men veldig fornøyde tok toget hjem!

Rita og Mona koser seg på "Kvinner i tiden"

Vi lanserte 1. august muligheten for innlevering av søknadsskjema for utbetaling av bruksrett med innlevering direkte fra vår hjemmeside. Vi ser allerede nå at dette kommer til å bli en fin tilvekst i gode arbeidsverktøy for oss i kontoradministrasjonen. Det er allerede en del av dere som har tatt dette i bruk – BRA!! Dere som enda ikke har prøvd – ta kontakt med oss så får dere brukernavn og passord + en liten gjennomgang av hvordan dere skal gjøre det. Neste innlevering for bruksrett er 1. desember – ta allerede i dag kontakt for å få brukernavn og passord slik at dere kan levere elektronisk.

Ønsker dere alle en riktig fin førjulstid!

***Rita Irene
rita.stenersen@rasa.no***

REGNSKAP FOR 2. TERTIAL 2011

Romedal Almenning	Regnskap 31.08.11		Budsjett 31.08.11	
	m³	Beløp	m³	Beløp
Driftsresultat skogen	35 095	6 061 996	32 000	4 670 945
Driftsresultat utmark		1 353 312		1 238 892
Driftsresultat annen virksomhet		242 037		123 505
Driftsresultat administrasjonen		-2 730 406		-2 737 232
Totalresultat		4 926 939		3 296 110
Finansinntekter – renteinntekter bank		428 761		466 667
Resultat før bruksrett		5 355 700		3 762 777
Bruksrettsytelser		1 832 536		3 000 000
Pensjonskostnader dekket av fond		430 977		0
Endring kapitalkonto ekskl. Malungen		3 954 141		762 777
Driftsresultat Malungen		-711 121		0
Endring kapitalkonto		3 243 020		762 777

Beholdningene for tømmer på lager: 6 281 m³

Stange Almenning	Regnskap 31.08.11		Budsjett 31.08.11	
	m³	Beløp	m³	Beløp
Driftsresultat skogen	25 721	4 435 085	20 000	3 208 696
Driftsresultat utmark		735 166		364 432
Driftsresultat annen virksomhet		383 450		468 500
Driftsresultat administrasjonen		-2 524 711		-2 413 706
Totalresultat		3 028 989		1 627 922
Finansinntekter – renteinntekter bank		369 066		600 000
Resultat før bruksrett		3 398 055		2 227 922
Bruksrettsytelser		1 937 377		2 333 333
Pensjonskostnader dekket av fond		222 567		0
Endring kapitalkonto		1 683 245		-105 411

Beholdningene for tømmer på lager: 2 798 m³

Kommentar:

RA: Det er kun mindre differanser mot budsjett i alle avdelinger bortsett fra Skogen hvor vi pga mer avvirket tømmer enn budsjettet har et adskillig bedre resultat. Når det gjelder bruksrett ligger vi nå langt etter budsjett – håper alle som har fakturaer det gis ytelse på leverer disse ved innlevering 1. desember! Når det gjelder salg av Malungen er ikke dette med i driftsregnskapet.

SA: Også i SA er det avvirket mer tømmer enn budsjettet, dette gir et bedre resultat på Skogen enn hva vi har budsjettet. Diff. på avd. Utmark kommer av at deler av inntekten på elgjakt er med på denne tertialen mens det er budsjettet på 3. tertial. Når det gjelder renteinntekter så skyldes differansen at noe av pengene vi tidligere har hatt i bank nå er plassert andre steder.

Totalt sett er resultatene for både Stange og Romedal meget bra i 2. tertial.

Når det gjelder tømmer – kvantum (endring) og pris blir dette omtalt i driftsrapporten fra Even Sveen.

Rita Irene Stenersen
rita.stenersen@rasa.no

Driftsrapport

Romedal Almenning				Stange Almenning		
	Sluttavv.	Tynning	Sum	Sluttavv.	Tynning	Sum
Pr. 01. 10.11	18800	15000	33800	18300	5300	23600
Okt	3300	1500	4800	0	700	700
SUM	22100	16500	38600	18300	6000	24300
B2011	22000	16950	38950	17000	7000	24000
Avvik	100	450	350	1300	1000	300

Kommentar til avvirkningen :

Avvirkningen har gått for fullt i hele høst på tross av bløt bakke og mye regnvær. I Romedal er det avvirket 1400 m³ ved Gørrtjenna og 1600 m³ ved Synsterud og Brenna nå i oktober. Det er tatt ut en del laftetømmer til Løten Bygdesag og Glommen + stolper til ScanPole på Ilseng. Det virker som det er noe mindre etterspørsel etter laftetømmer enn det var i vinter. På tynning er det tynnet noe mer ved Lokkbakken og i Bolåsen. I tillegg er det avskoget veglinjer på Djuphølsvegen, Fjæstaddammen og Raubuvegen før opprusting av disse vegene. I Stange er det tynnet noe furu på Fløtbakkholen. Vi venter nå på vinteren for å kunne gå i gang med grantynning. For sluttavvirkningens del kunne det også vært bra med litt annet føre. Det blir en del kjøreskader i terrenget etter en slik sommer, og det er viktig at vi pynter opp skader så fort som mulig etter avsluttet drift.

Tømmertransporten har gått greit på tross av den bløte sommeren og høsten. Vegene våre er stort sett av bra standard, og da er det enklere å få ut tømmer til alle årstider. Det er kjørt på litt forsterkning på enkelte snuplasser der det har vært klinete.

VEG

Rasavegen i Stange er nå klar til grusing. Arne Langnes har stått på for å bli ferdig og er nå i mål. Da starter vi opp knusing på Rasen, og da blir første del på 4,8 km fra Gammelsaga til Møkkjadalsvelta ferdig i høst. Resten tas neste år. Vegen ble bygd i 1954, og da er det lett å forstå at det er behov for ombygging når en ser på utviklingen på tømmerbiler fra den tida og til i dag der det snakkes om 25 meters vogntog og 60 tonns tillatt totalvekt. Reparasjoner etter flommen er nesten ferdig. Vi mangler utskifting av noen rør + kulvert ved Gammelsaga før vi er i mål. Vi har hatt lensmannsskjønn med Naturskedefondet, og det blir mange skadesteder på den lista. I tillegg er det noe skader på den gamle vegen fra Morskogen til Lysjøen. Der er det flere grunneiere og en del rettighetshavere som må tas med, og det styres fra Eidsvoll Lensmannskontor.

*Even
even.sveen@rasa.no*

Insektet tvinger oss til å skjerpe foryngelsesarbeidet vårt!!!

To av oss bestemte oss for å delta på en skogdag i Sverige i begynnelsen av september.

Lang «og dyr» reise, vil noen si. Ja, vi reiste til Vindelen ca 6 mil nordvest for Umeå. Men bare for å slå det fast med en gang – UTBYTTET var langt større enn kostnadene.

Sverige er et stort skogbruksland i forhold til Norge. Med en årlig avvirkning på mellom 60-70 mill. m³ er de tilnærmet 10 ganger så store som oss.

På lik linje med oss har de fått merke problemene med gransnutebille mer og mer for hvert år. For å kunne forske på problematikken, vedtok de allerede i 2006 at 3 øre fra hver produsert/utsatt plante skulle bidra til å finansiere forskning knyttet til dette lille insektet.

Denne potten utgjør i dag nær Sek 10 millioner/år (300.000.000) planter.

Viktige oppdagelser så langt i forskningsarbeidet:

- Gransnutebillens leveområder
- Planteetablering
- Markberedning
- Behandling av planter
- Plantestørrelser
- Utplantingstidspunkt

Gransnutebillens leveområder:

Trives best i temperaturområdene vi mennesker liker – 20-25 grader. Fuktige områder er ikke foretrukket. Angriper hogstav-

fall, stubber og nye planter. I Sverige er det også oppdaget store angrep på furuplanter. Fjerning av topp og kvist etter avvirkning hjelper ikke. Vi må i så fall også fjerne stubbene (GROT).

SNYTBAGGE (Gransnutebillen)

Planteetablering defineres slik:

Røttene får kontakt med omkringliggende jord, og planten begynner å svare på faktorer i sitt nye miljø.

Markberedning:

Denne metoden er å regne som **ferskvare**.

Det benyttes 4 metoder i Sverige, stripemarkberedning, flekkmarkberedning, hauglegging og inverce.

Inverce er helt klart den beste (også den mest tidkrevende – dermed også den dyreste – kr. 600,-/daa med flekkstørrelse

20 x 20 cm). Forskning viser at vi i løpet av de første 14 årene av et omløp taper 3 års tilvekst på felt som er tilplantet uten bruk av inverce – markberedning. Dette uten skadeangrep.

Metoden innebærer at humus/torv graves opp, snus og legges tilbake i samme hull. Ved at maskinen klemmer til den snudde torva, er det mulig å plante rett etter markberedning – også på høsten.

Forsøk gjort på markberedning viser:

- a) Flekk med 100 % mineraljord blottlagt - gir 15 % skade
- b) Flekk med 50 % mineraljord blottlagt - gir 50 % skade

Behandling av planter:

Ved at stadig flere kjøpere av trefiber krever å få mer og mer tømmer som er sertifisert, er svenskene av den oppfatning at tradisjonell behandling av planter m/ giftstoffer vil opphøre. Selv ser de utgangen av 2013 som siste dato hvor det blir lov i Sverige. Syd i Sverige behandles 20 % av feltene en gang etter utplanting (året etter). Per i dag er det da kun behandling med metoden Coniflex som vil bli akseptert. Dette er påføring på plantestammen med et limstoff for deretter å påføre stammen små sandkorn. Tester viser gode resultater ved at billen ikke liker å "steinhogge". Entomologer i Sverige har funnet frem til optimal størrelse på sandkornene. Kostnad om lag kr.1/per plante.

Plantestørrelser:

Stor planter angripes mer enn de små. Forskning viser at dødeligheten er omtrent lik i og med at de store tåler angrepene bedre enn de mindre plantene.

Utplantingstidspunkt:

Utplanting fra medio august – medio september har en fordel ved at planten nå produserer mer kvae enn hva er tilfelle på våren. Dette er som kjent plantens hvite blodlegemer som kriger mot skadedyrene.

Sveaskog (Stort bolag) har funnet at planting to år etter avvirkning (A+2) er det som gir minst skader forårsaket av gransnutebillen.

Feltbefaring:

Et par mil nordvest for Vindeln har Skogforsk anlagt et forsøksfelt, et flott supplement til teoridelen. Her har svenskene gjort forsøk ved bruk av planter med forskjellig beskyttelse. Beskyttelsene bestod av en plastkapsel eller en slags plastpose omkring rothalsen, i tillegg Conniflex som sprayes på rothalsen.

På forsøksfeltet var det anlagt totalt ti striper med ti planter i hver av disse. Fem striper med furu og fem med gran og forskjellig type beskyttelse. Ikke godt nok statistisk materiale, men det gav et meget godt bilde.

Det første vi la merke til var at plantene i umarkberedt mark, generelt hadde en mye dårligere vekststart, eventuelt død som skyldes snutebille eller annen ukjent årsak. Ubeskyttede planter i umark-

Behandling	Gran	Furu	Markberedt	Umarkberedt
Ubeskyttet	X		X	
Ubeskyttet	X			X
Plastkapsel	X			X
Conniflex	X		X	
Conniflex	X			X
Ubeskyttet		X	X	
Ubeskyttet		X		X
Plastkapsel		X		X
Conniflex		X	X	
Conniflex		X		X

beredt mark viste totalt ca 60% angrep eller død, mens i markberedt ca 30% angrep.

Plantene med plastkapsel viste noen døde planter; samtlige av ukjent årsak.

Conniflex som i våre øyne er en meget interessant metode, viste noe snutebilleangrep på umarkberedt

mark, men ingen døde. Veldig overraskende viser det seg at snutebillene klatrer over Conniflexen og gnager på toppen av plantene. Der hvor plantene med conniflex behandling var satt i markberedningsflekker, viste dette null angrep og hundre prosent overlevelse. Markberedningsflekkene har en god effekt ved at de stresser snutebillene som følge av at de føler seg ubeskyttet på mineraljord. Da man i tillegg har planter behandlet med lim og sand ser dette ut til å være en god kombinasjon i kampen mot snutebiller.

Avslutning:

Vi har store utfordringer på en del av våre forynghelsesmarker med god bonitet. Plantene er nødt til å komme raskt i bakken i forkant av konkurrerende vegetasjon, men da er også snutebillene tilstede. Vi er skjønt enige om at markberedning og bruk av planter med Conniflex kan være en god løsning hos oss. Conniflex behandling koster ca 1,- pr plante. Supplering koster ca 5,- pr plante. Plantene med plastkapsel på et forskningsnivå og adskillelig dyrere. Vi jobber nå med å få tak i et parti av Conniflex planter til sesongen 2012. Dersom dette viser seg å være en vellykket metode hos oss, ser vi på sikt for oss å spare mye tid og penger på reduksjon av etterkontroller og suppleringstiltak.

Er det noen av leserne som ønsker å lese mer, kan dere enten henvende dere til undertegnede/ alternativt lese på nettet. Bruk da **snytbagge** som søkerord.

Eirik og Jørgen
eirik.nygaard@rasa.no
jorgen.nermo@rasa.no

Svenskene viste oss respekt hva gjaldt leiebil !

Styrelederne

Stange almenning

Siden forrige Barnål har vi vært igjennom en meget fuktig og vanskelig vekstsesong både i landbruket og skogbruket. I landbruket så sesongen i starten lovende ut, men regnet ga seg aldri. Kvaliteten på produktene ble redusert.

I skogbruket har all nedbøren medført en større jobb en vanlig med opprydding etter maskinene. Dette toppet seg når kraftig regnvær i august medførte store skader på vegene våre i Stange almenning. Enkelte av kratrene var opp til sju meter dype. Det er litt uvirkelig å se hvor store naturkreftene kan være, og hvilke skader de kan medføre. Det ble raskt igangsatt opprydding og jeg vil gi ros til alle impliserte parter for en god innsats.

Også i sommer har det vært store problemer med rovdyr i våre områder. Dette er meget betenkelig. I grønn sone bør man være forsånet for slike problemer. Jeg mener det umiddelbart bør gis fellingstillatelse i disse områdene. Det bør ikke fungere slik som i dag, da DN gir fellingstillatelse først etter at store skader er skjedd. Vi har i avisene sett mange eksempler på at grunneiere som er blitt berørt og hvilke store påkjenninger dette medfører for eierene av dyra. Almenninga prøver å trykke på der vi kan for å ivareta beiteretten.

Styret arbeider nå med å slutføre bruksrettsmodeller sammen med styret i Romedal. Resultatet av dette arbeidet vil bli presentert på informasjonsmøtet i Stange på Egerom den 24/11-2011.

Vi føler at dette har vært en god prosess. Vi har prøvd å samordne modellene mest mulig, slik at det blir enklest mulig å forholde seg til for administrasjonen og de bruksberettigede.

Jakta er nå i full gang. Nå, pr. 25/10, er det skutt 42 av 50 elger. (totalt har rasa skutt 142 av 154 elger, red.anm). Dette er bra og de er i godt gjenge. Vi har flinke jegere.

Folk må bli flinkere til å ta inn dyra sine fra beite innen fristen som er 1. oktober. Det har vært noen uheldige episoder, der storfe har forstyrret elgjegerne. Dette må vi rydde opp i til neste jakt sesong. Alle parter vil tjene på at dette fungerer best mulig. Det er viktig å respektere hverandres ståsted. Sauesankingen har fungert meget bra og det har vært et godt samarbeide saue-eierne imellom.

Festekontraktene for setrene er nå gjennomført. Dette har vært styrets plikt å få gjennomført og vi føler det har vært en god prosess.

Mjøsen jobber nå med en ny skogbruksplan for oss i Stange almenning. Den vil være klar i slutten av januar. Dette vil gi oss verdifulle retningslinjer å styre etter i tida framover.

Det er solgt fem hyttetomter i Mjøsli i år. På Granrudsjøen er det solgt kun 2. Dette er færre enn styret hadde ønsket seg. Administrasjonen har tatt initiativ overfor styret for å se på alternative markedsføringsgrep. Vårt håp er at salget vil ta seg opp fremover.

Det fuktige været vi har hatt i høst viser oss hvor det er grøftebehov. Almenninga gir her en vesentlig

støtte til de bruksberettigede. Det er 75% almenningstilskudd på rør og rørdeler, 70% på flis og 35% på kummer. Vi håper dette bidrar til å gjøre grøftejobben overkommelig.

Takk til de ansatte for god utført jobb så langt i 2011.

*Olav Vold
Styreleder
Stange almenning*

Romedal almenning

Til beste for eierne og til glede for alle

Bruksrett... tiden og forholda... Retten skal kunne utøves som til enhver tid er samsvar med rasjonell bruk, og som er naturlig etter tiden og forholdene. Romedal almennings samlede ressurser, gjør at vi kan styre så ytelsene er forutsigbare for eiera. Vi har solid økonomi og en solid forvaltet ressursgrunnlag på eiendommen som vi skal høste jevnt og trutt av. Fremtidig hogstkvantum i Romedal Almenning er etter planen klare til årsmøte i 2012.

Romedal og Stange almenninger har igjen hatt en gjennomgang av våre retningslinjer. Alle eiendommer uansett størrelse (pr. dags dato som er 3 daa) har ett minimumsbehov. De som skal tilhøre jordbruket i Romedal almenningsbygdelag for fremtiden, vil bli en diskusjon. Samfunnet er i konstant endring og som nevnt skal vi styre etter tiden og forholda.

I dag er ca 40 % av Norges jordbruksareal bortleid og naboeiendommer til salg blir ofte kjøpt av naboeiendommen. Slik er det

også i Romedal almenning bygdela. Trenden er at den aktive eiendommen blir større, men vi blir færre. Noen har tro på fremtiden og vil satse. Da trenden ikke bare er jordleie men også kjøp av naboeiendommer, hvor de som har muligheten gjør, blir eiendommene i snitt større og større. Kjøper du en naboeiendom i Romedal, så er sannsynligheten å få ikke bare noen titalls daa mere, men hundretalls daa i forhold til Åsbygda og Vallset. Poenget med denne beskrivelsen er at ved eierskap av jord øker man sitt jordbruksmessige behov ihenhold til almloven. Jordleie er ikke grunnlag for større jordbruksmessig behov, men politikken i samfunnet er sånn at man kan få bygget seg et konsesjonshus til 7500 høner like gjerne på 30 daa som 300 daa jord. Politikken bestemmer produksjonsstørrelsen uavhengig av eiendommens størrelse. Landbruksmyndighetene som har tilsynsmyndigheten av den enkelte bruker sørger for at det er bærekraftig drift i henhold til spredeareal med mer. Spredeareal faktoren har almenningen valgt å ikke ha noen jordbruksmessig-behov faktor. Forenhetsmodellen er den som er bestemmende på eiendommens jordbruksmessige behov til bygging av husdyr. Modellen er også overførbart til andre produksjoner. Da tenker jeg på korntørke, grønnsaklager for eksempel. Romedal almenning beregning av den enkelte eiendoms jordbruksmessige behov, især på husdyrproduksjon har gjort at flere aktive som vil satse, har fått en ytelse mindre enn forventet. Dette til tross for tilskuddsystemet som ble utviklet for en tid tilbake. Tilbakemeldinger fra møter, pr. brev fra bondelaget og småbrukerlaget og samtaler har gjort at styret i Romedal og Stange har vurdert ett

annet system på tilskudd. I skrivende stund er det ikke gjort vedtak på tilskuddsystemet. Men vi er underveis.

Beitedyr i elgjakttida...

Elgjakt i Romedal starter 5.oktober hvert år. Elgjegere gleder seg til jakt og de betaler for å kunne jakte på Romedal Almenning sin eiendom. Alle beitedyr skal i henhold til regelverket være innsamlet innen 1.oktober. Sauenæringa er flinke til å overholde innsamlingsfrister. Storfenæringa har en større utfordring. Tilbakemeldinger fra elgjegere er at de forventer at elgjaktområdet skal være fritt for storfe da jakta starter. Er det igjen storfe i området vil ei elgbikkje like gjerne spore opp et storfe som elg. Får man ei stor ammeku i kikkerten kan det jo bli fristende å trekke av. Oppfordringen blir at fristen for innsamling må overholdes.

Infomøte 17. november

En egen annonse i Barnåla er hvert å merke seg. Møt opp!

Frivillig arbeid

Mye arbeid i almenningen blir gjort av ildsjeler. Det er en god tradisjon at mye av fellesskapets interesser blir gjort på frivillighet. Fritid og kultur er av stor betydning for livet. Penger trengs det også her og styret har støttet investeringer som er naturlig å støtte på eiendommen. Det er til beste for bygdela, som det står i hovedmålsettingen. Takk til alle som bidrar med dette arbeidet for fellesskapet.

Ansatte ute og inne

Alle jobber vi for hverandre. Det planlegges og skapes. For øvrig er det utviklet et nytt system for bruksrett utbetalinger. Dette er å finne på www.RASA.no. Den bruksberettigede får veiledning

på nettet hvordan dette gjøres eller stikk innom Egerom så vil du bli veiledet. Ellers er det masse informasjon om almenningen på hjemmesiden.

Uten almeningsansatte er det ikke mulig å utvikle og vedlikeholde almenningens ressurser. Ressursen skog er i vekst men den må pleies for å gi det optimale økonomiske resultatet som vi ønsker, ut fra de forutsetningene som blir lagt til grunn.

På vegne av styret vil jeg takke alle ansatte for en meget god innsats for almenningen.

Valg 2012

Hvert andre år er det valg. Til tross for at Romedal har så stor betydning for bygdela synes jeg den historiske valgdeltakelsen er lav. Jeg håper flere bruker sin stemmerett. Valgkomiteen i Romedal har en utfordrende jobb mot valget. Jeg håper at det er mulig å få inn noen damer i styret i Romedal også. Mener det er viktig. Damer har ikke så sjelden et annet syn på en sak, en erfaring jeg i hvert fall har erfart. Meningsutvekslinger og demokratiet i almenningen vil forbedres.

Jeg har vært med i styret i snart 10 år. Det har vært en meget interessant tid. Samarbeid med styret, ansatte i RASA og styret i Stange almenning har gitt meg en solid utviklet ballast. Valgkomiteen har all makt til å sette opp kandidater på lista. Jeg var med valgkomiteen på et møte hvor jeg tidlig sa at jeg nå må prioritere andre tidskrevende utfordringer etter årsmøte 2012. Tiden og forholda endres for oss alle.

***Jens Erik Furulund
Styreleder
Romedal almenning***

Oppdatering fra Hedalm

Foruten Jens Erik Furu-
lund og undertegnede fra
Romedal Almenning er
følgende med i Hedalm Styret :
Håkon Lunde (Løten), Christen
Engeloug (Løten), Sverre Lang-
Ree (Stange) og Thorkild Al-
derslyst (Vang).

Daglig leder er fortsatt Jon Ole
Johansen.

Som vi har informert om tidlige-
re er jo Vik Eiendom i Brumund-
dal (50% Hedalm) og Scanpole
AS (64% Hedalm) solgt. Dette
resulterte i vedtak om nedsetting
av aksjekapitalen med tilbakebe-
taling av 15 mill. kr. til aksjonæ-
rene, dvs.ca.6,5 mill.kr. til Rome-
dal Almenning.

Ved salget av Scanpole AS til de
nye eierne Manonen i Finland,
ble det samtidig inngått langsik-
tig leieavtale for eiendommen
på Ilseng, gjennom Treimpreg-
neringen Eiendom der Hedalm
eier 43,2%. Gjennom selskapet

Impregnor AS (64% Hedalm)
eier vi Impregnor Sverige, der ei-
endommen i Åsebro inngår. De
nye eierne av Scanpole, valgte å
flytte drifta i Sverige til Ilseng.
Gjennom Impregnor blir det en
oppgave å sørge for at eiendom-
men i Sverige legges til rette
for virksomhet videre / evt.salg.
Denne prosessen er i forståelse
med svenske miljømyndigheter.
Hovedfokus i Hedalm er drift og
lønnsomhet i Hedalm Byggtech
AS og Hedalm Anebyhus AS.
Begge disse bedriftene ligger
godt an i forhold til budsjett for
2011, og forventes å levere gode
resultater i år.

Hedalm Byggtech AS er godt i
gang med planlegging av pro-
duksjonslinja som skal etableres
i Coop-lageret på Hjellum. Det
forutsettes at flyttingen skjer i
sommerferien 2014. I utgangs-
punktet kunne det synes som om
Coop-lageret kunne ha arealer
utover Byggtech sitt behov, men
det viser seg at dette kun gjelder
på kontorsiden; der det vil være
muligheter for utleie av ledig

kapasitet. I kjelleren på Hjellum
er Beiseservice AS (eid 52% av
Byggtech) i full drift med over-
flatebehandling av panel m.v.
Hedalm eier 7% i Opplandske
Bioenergi. Vi ønsker å opprett-
holde denne eierposten utfra at
dette berører vårt kjerneområde
– bruk av trevirke.

Når det gjelder eiendom, ser vi
på videreutviklingsmuligheter
for «ledige» arealer på Ilseng
(Anebyhus). Videre har vi fortsatt
tomta på Ljøstadvfeltet (26da) ved
Nortransport. Det jobbes for å ut-
vikle denne eiendommen.

Linstadsaga, der Romedal og
Stange Almenninger har festet
bort tomta, og Hedalm leier ut
husene til Montêr, er også vurdert
med tanke på optimalisering i
forhold til leietaker.

Fra Romedal Almenning har vi
gitt signal til Hedalm om at vi
ikke ønsker å gå inn i ny industri/
eiendom. Vi vil heller utvikle evt.
selge for å føre tilbake midler til
eierne.

Kristian Narum/RA

INFORMASJONSMØTER

**Styrene i Romedal og Stange
almenninger inviterer til
informasjonsmøte for de
bruksberettigede.**

Romedal almenning.

Dato: 17. november 2011

Tid: Kl. 19.00

Sted: Egerom

Stange almenning

Dato: 24. november 2011

Tid: Kl. 19.00

Sted: Egerom

SAKSLISTE (felles)

1. Gjennomgang av nye regler for bruksrettsutøvelsen
2. Kaffe med nogo attåt
3. Målsettinger for almenningene framover
4. Hed Alm – hvordan går det?
6. Eventuelt

Gammelsaga

Vi regner med at mange av dere fikk med innslaget med Maskinlaget fra Gammelsaga på Norge Rundt. De av dere som gikk glipp av seansen kan finne på: Nrk nett-tv

Gammelsaga, tatt før 1980 (Flyfoto)

Lappugla

Grå som selve granbarken, som en gammel furustube, som tallens oldingskjegg, som de dunkle skyggene i de lapplandske urskogene den kommer fra - slik er den. En hilsen langveis fra, som en mystisk skog-ånd, en trollfugl. Slik skriver Yngvar Hagen om lappugla i 1952, og helt til for et par år siden forbandt vi denne kjempestore uglas med furuskogene i Finnmarks dalfører og videre innover østover i de umåtelige store sibiriske barskogene. Det nærmeste vi hadde som kunne minne om et hekkforsøk var et par som ble skutt ved Skarnes i mai 1892. Men så for et par år siden hekket et par sensasjonelt i Odalen og i fjor 3 par i Elverum. I år fikk vi oppleve alle ornitologers drøm: To gnagerår på rad, og lappugla slo til med 22 hekkinger i Hedmark, - derav 2 i Stange.

For mang en naturinteressert er lappugla den ypperste skapningen naturen har å by på. Den er stor som en hubro, men veier bare halvparten. Den løse fjørdrakta trengs når varmen skal holdes i Sibirs 40 kuldegrader, og de lange beina er nyttige når mus skal fanges under et metertykt snødekke. På opp til 100 meters avstand kan uglas høre ei mus bevege seg under snøen. Lappuglas hode kan sammenlignes med en diger parabolskjerm, og det ene øret sitter noe høyere enn det andre. Det fører til en liten tidsforskjell slik at lappugla kan bestemme hvor lyden kommer fra.

Smågnagere er det eneste som står på menyen og for å hekke må det være et godt museår. Heldigvis er det ikke depresjonsår samtidig over hele nordkalotten. Derfor vil dette «sigøyner-folket» alltid finne en eller annen levelig plass og har det som alle med omstreifernaturer: Hvor det er godt å være, der er mitt fedreland. (Y.H. 52)

Som alle andre ugler bygger ikke lappugla noe reir, men tar i bruk ledige rovfuglreir. I tilfellene i Stange ble musvåk- og hønsehaukreir brukt. 4 og 5 unger vokste opp. Ungene hopper ut av reiret før de kan fly og klatrer etter hvert opp i skrånstilte trær hvor de blir foret av foreldrene.

Uglesommeren 2011 ble fantastisk, og de av oss som er godt voksne kan vel neppe vente å oppleve noe lignende. - Men vi kan jo håpe ---!

Per Nøkleby

Årets beitesesong

Tall innhentet av beitelaget viser at beitesesongen også i år har vært preget av store tap i enkeltbesetninger. Totaltapet i Romedal og Stange almenning ble på 430 dyr. 4231 sauer ble sluppet, dette gir en tapsprosent på 10,2 prosent i 2011 mot 12,1 prosent i 2010. Mange av tapene er påvist langs Potseteråa og oppover mot Sorten. I en reportasje i Hamar Arbeiderblad 24. oktober gir saueeierne i de to almenningene leserne et innblikk i den fortvilte situasjonen som de må leve med. Selv om det er en liten nedgang i tapene er de uakseptable innenfor det som Stortinget har vedtatt skal være grønn sone, hvor beitedyr skal ha fortrinns-

rett. Det er påvist skade etter gaupe, men hovedvekten er tatt av ulv og bjørn. Enkelte saueiere ligger tett ved grensen til en tapsprosent på 20 prosent, som Mattilsynet mener bør utløse beitenekt.

Første rovdryrangrep var av ulv 23. juni. Deretter gikk det slag i slag utover til midt i august med både ulv og bjørn. Det ble raskt gitt felingsstillatelser på begge deler, men som kjent fra tidligere år er det en vanskelig jakt på sommertid. Felingslaget har innrapportert 93 påbegynte dagsverk, 474 timer og 4424 km kjørt i forbindelse med jakta. Det koster samfunnet å slippe til rovdyr i grønn sone, vi får håpe det snart blir en endring på denne forvaltninga.

Det er prøvd ut flere forebyggende tiltak denne beitesesongen. Det er

investert i til sammen 60 radiobjeller som har vært fordelt på flere besetninger. På den måten får vi inn opplysninger fra flere besetninger om hvor dyra befinner seg og hvordan de beveger seg på beite. I tillegg er det investert i saltsteinsavleser som registrerer øremerket når sauen er innom saltsteinen. I tillegg har det i likhet med tidligere år vært organisert beitevakt.

Det er fortsatt en utfordring at noe sau går tapt på riksveg 24 der vegen blir rustet opp og farten øker.

*Karoline Finstad Vold / SA
Frank Monsen / RA*

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Stange Almenning,
Egerom, 2330 Vallset

INFORMASJON FRA EGEROM

Småviltjakt:

Hittil i år er det solgt henholdsvis 356 jaktkort på RA og 252 jaktkort på SA.

Alle jaktkort er registrert via nettbutikken på www.rasa.no, også de som er kjøpt over disk på Egerom.

All rapportering må gjøres via www.rasa.no. Velg "NETTBUTIKKEN", ikon øverst til høyre eller nederst i midten. Dere kommer nå inn i nettbutikken og ser alle varer som kan kjøpes. Velg "LOGG INN" i det grønne feltet øverst. Brukernavn og passord er det samme som når dere kjøpte jaktkort. Dere kommer nå inn på MIN SIDE. Nederst finner dere oversikt over produkter dere har handlet. Helt til høyre på linjen med jaktkort finner dere knappen "Fellingsrapport". Trykk på denne og registrer alle dager brukt på jakt og alt småvilt som er felt. Har du ingenting å rapportere, må du fortsatt inn og trykke "Registrer fellingsrapport".

NB! Det er veldig viktig at dere registrerer resultatet deres **innen 31.12.11** da vi må rapportere årets resultater videre. Er det noen som ikke har tilgang til internett, står det en kundemaskin på Egerom til disposisjon. Ønskes annen hjelp – ta kontakt!

Vegavgift 2011:

Oblatene for årskort på vegavgift 2012 har kommet. Dere som ønsker å være klare for kjøring på almenningenes veier allerede fra 01.01.2012 gå inn på: www.rasa.no og kjøp vegavgift der – eller kom innom oss på Egerom.

Juletrehogst:

Alle som bor i Stange kommune har anledning til å kjøpe rekvisisjon på hogst av juletre i Stange Almenning og Romedal Almenning.

Rekvisisjonen kjøpes på Egerom eller i vår nettbutikk på www.rasa.no. Pris kr 60,00.

Bruksrett:

Minner om siste innlevering for utbetaling av bruksrett 2011, frist; **1. Desember!** Lever gjerne elektronisk via www.rasa.no. Da blir du også med i trekningen av en iPad.

KONKURRANSEN FORTSETTER:

Dere som leverer søknadsskjema for utbetaling av ytelser elektronisk via vår hjemmeside vil være med i trekningen av en iPad. Trekningen foretas i forkant av årsmøtene 2012. Vi trekker en vinner i RA og en vinner i SA!

www.rasa.no

Vi på Egerom ønske dere alle en riktig god førjulstid!

Mona, Inga og Rita
rita.stenersen@rasa.no